

Suunnitelma työkalun kehittämisestä ilmasto-ohjelmien monipuoliseen vaikutusarviointiin

KILTOVA-projekti

Ilmastokunnat tapaaminen 7.11.2019, Tampere

SYKEN Kiltova-tiimi

mm. ari.nissinen, janne.pesu ja johannes.lounasheimo ...@ymparisto.fi

Suomen ympäristökeskus (SYKE)

Tarve ilmasto-ohjelmien seurantaan, ja muidenkin vaikutusten kuin ilmastovaikutusten arviointiin

KILTOVA-projekti 1.12.2018 – 31.12.2019

**Rahoittajina ympäristöministeriö, kuutoskaupungit
(Espoo, Helsinki, Tampere, Turku, Oulu, Vantaa) ja
HSY**

Projektin tehtävät:

- 1. arviointityökalujen kartoitus**
- 2. hillintätoimenpiteiden vaikutusketjut ja mahdollisuudet niiden vaikutusten laskentaan**
- 3. kehitettävän vaikutusarviointityökalun rajaukset**
- 4. työkalun käyttöliittymän ominaisuuksia**
- 5. suunnitelma toteutuksesta, ja sen budjetti**

Työkalun kehityksen näkökohtia & valintatilanteita /1

- Millaista työkalua lähdetään suunnittelemaan?
- Millaisia ne ovat työkalun ja laskennan/arvioinnin näkökulmasta?
- Mitkä olemassa olevat arviointimallit hyödynnetään sellaisenaan, mitä kehitetään?
- Miten malleja voisi yhdistää?

Arviointityökalujen ja mallien kartoitus

- Malleja on tunnistettu noin 200 kpl ja ne ovat hyvin erilaisia
 - Koodattuja
 - Exceleitä
 - Mallin matemaattisia kuvauksia ilman lähdekoodia tai työkalua
 - Ohjeita ja oppaita, jossa ei laskentaa
- Yhteismitallisuus ja integroitavuus ovat vielä heikkoja
 - Lähtötietojen ajantasaisuus vaihtelee suuresti
 - Rajapintoja on vain harvoissa työkaluissa

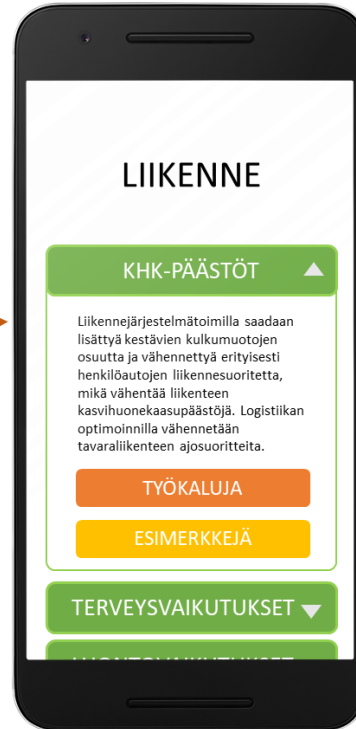

Mallikirjasto suunnittelijoiden avuksi

Tukea kaupunkien
asiantuntijoille

Eri aihepiirien
arviointiin sopivia
työkaluja ja
esimerkkejä

Avoin palvelu,
sisältö pääosin jo
tehdystä työstä

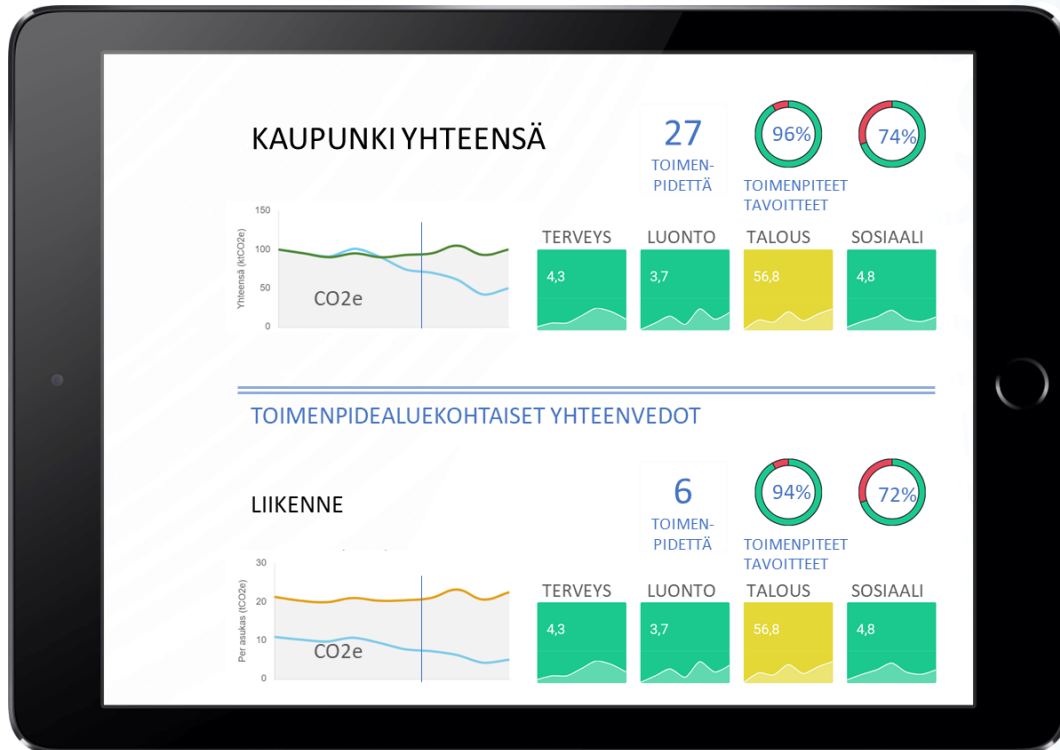
SYKE

Työkalun kehityksen näkökohtia & valintatilanteita /2

- Seurantaa vai ennakointia – molemmat
 - Mittarien seuranta ja toteutuneiden toimien vaikutusarviointi
 - Suunniteltujen toimien ennakoidut vaikutukset
- Mitä indikaattoreita pitäisi seurata, jotta malleihin input?
 - Vaikutusketjut, esim. ilmastovahti.hel.fi
 - Arviointimenetelmät ja niiden tarvitsema tieto
 - Mitä kaupungit pystyvät seuraamaan

Visiona kokonaisvaltainen ja ajantasainen mittaristo

Automatisoitu, malleja yhdistelevä ja kokonaisvaltainen seuranta- ja ennustustyökalu on hyvä visio, mutta vaatii vielä paljon aikaa sekä mallien ja työkalujen kehittämistä.

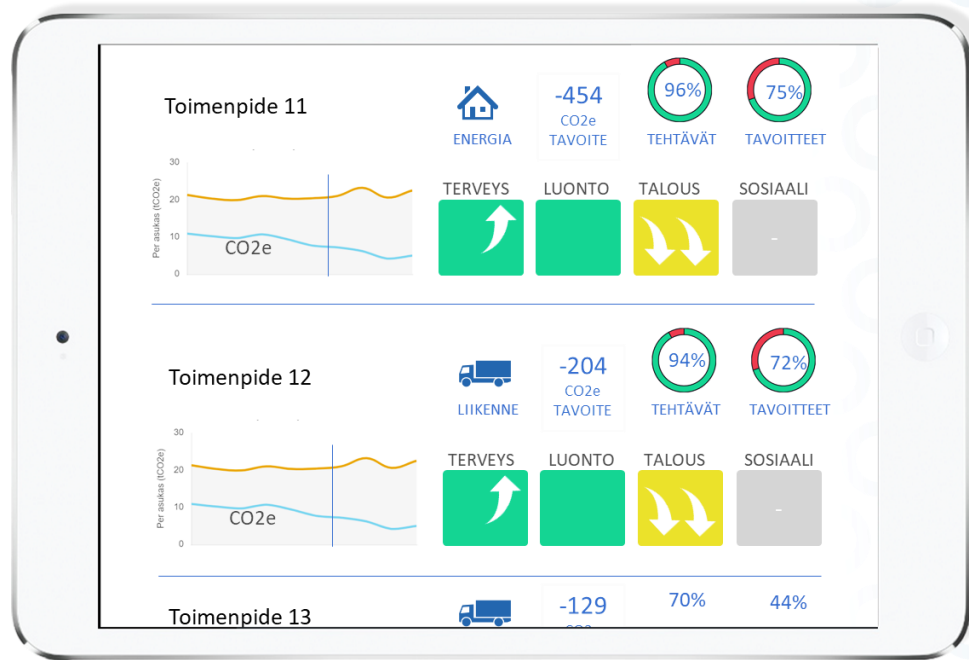
Työkalun kehityksen näkökohtia & valintatilanteita /3

- Käyttöliittymän ominaisuudet ja kohderyhmät
- Tiedon ja sen käsittelyn avoimuus (lähtödata, laskentakoodi, jo tehdyt laskennat eli 'projektit')
- Ajantasaisuusvaatimukset, ylläpidon ja päivitysten toteuttaminen (kokonaisuus ja osa-alueet)
- Käyttöliittymän tekniset vaatimukset (resurssit/käyttäjämäärä, käytettävyys%, vasteaika, yms.)

Vaiheittainen kehittäminen hybridimallilla

Hybridimallissa hankkeita tai aihealueita kuvataan mittaristossa (dashboard), mutta vain osa tiedosta olisi laskennallista, osan perustuessa asiantuntija-arvioihin.

Vaikutuksia arvioitaessa olisi aina jollain tasolla arvioitava muutkin vaikutukset kuin kasvihuonekaasupäästöt.

Viimeinen työpaketti 5, ehdotuksen konkretisointi

- Kuka tilaa, kuka toteuttaa, kuka ylläpitää
- Kilpailutetaanko hanke, tai mitkä tahot tekevät tarvittavat kehitystyöt ja ylläpidon
- Ennakoidut tarpeet päivittää ja kehittää työkalua tulevana vuosina
- Miten ohjaus toteutetaan tilaajien puolelta
 - Kehitysvaihe
 - Valmiin työkalun ylläpito ja päivitykset!

Kaupunkien ilmasto-ohjelmien vaikutusarviointityökalun kehittämisessä kannattanee edetä vaiheittain ja sovellusesimerkkien avulla

Mallikirjaston ideana on tehdä arvioitavat vaikutusluokat ja nyt jo käytettävissä olevat mallit ja työkalut tutuiksi ilmastotoimenpiteiden suunnittelijoille helppokäyttöisellä verkkopalvelulla.

Hybridimallin mittaristolähestyminen taas avaisi vaikutuksia kokonaisvaltaisemmin näkyväksi sekä suunnittelijoille, päättäjille että mahdollisesti suurelle yleisölle. Hybridimallia voisi kehittää vaiheittain pilottitoimenpiteiden arvioinnin ja samanaikaisen mallien kehittämisen kautta.

